

Miljøpartiet De Grønne
Lena Østerhus
rekneskap@mdg.no

Tolkningsuttalelse: Omfattes innsamlinger via SMS eller liknende av partilovens forbud mot anonyme bidrag?

Partilovnemnda viser til e-post fra økonomiansvarlig Lena Østerhus i Miljøpartiet De Grønne (MDG), 20. september 2016, der nemnda blir anmodet om å gi en tolkningsuttalelse om hvorvidt innsamlinger via SMS er omfattet av definisjonen av støtte i partiloven § 17 a nr. 3, eller om det går inn under definisjonen av «Inntekter fra lotterier, innsamlingsaksjoner og lignende», jf. § 19 nr. 2 bokstav e.

Partiloven § 17 a nr. 1 bestemmer at politiske partier og partiledde ikke kan motta bidrag dersom giveren er ukjent for partiet (anonyme bidrag).

Sakens bakgrunn

Henvendelsen fra MDG viser til at en av metodene partiet benytter for innsamling av penger fra ulike støttespillere, er betaling via SMS. I praksis foregår dette ved at partiet lanserer innsamlingskampanjer der et firesifret telefonnummer samt kodeord gjøres tilgjengelige for potensielle givere. Kodeordene kan i seg selv tilsvare spesifikke beløp, men kan også fungere ved at giveren selv angir ønsket beløp.

Informasjon om innsamlingskampanjer kan bli kommunisert fra partiet i sosiale medier, på stands og i nyhetsbrev, slik at hvem som helst kan respondere. Det kan også sendes ut en SMS fra det firesifrede telefonnummeret med oppfordring om å besvare denne med kodeord som angir spesifikt beløp eller at giveren selv oppgir ønsket betalingsbeløp. Utsending av SMS skjer hovedsakelig overfor medlemmer av partiet.

Spørsmålet fra MDG er om innsamling i form av betaling via SMS omfattes av partilovens definisjon av støtte, eller om det kan føres inn under definisjonen av inntekter fra lotterier, innsamlingsaksjoner og liknende.

I denne sammenhengen viser partiet også til at det i veiledning til skjema RA-0604, som benyttes ved den årlige økonomirapporteringen fra partier og partiledde til Statistisk sentralbyrå (SSB), heter: «Avgrensingen av anonyme bidrag: Bingoinntekter, innsamlinger og loddsalg på møter o.l. regnes ikke som anonyme bidrag og er derfor lovlig».

Ved innsamling via SMS har partiet i utgangspunktet kun informasjon om telefonnummer og beløp som giver har bidratt med. Dersom slik innsamling omfattes av definisjonen av støtte, er bidragene som utgangspunkt derfor anonyme. I henvendelsen til Nemnda skriver Østerhus at partiet, for å tilfredsstille et eventuelt identifikasjonskrav, må gjennom kostbare og tidkrevende prosesser for å «vaske» listene med bidrag.

Partiet presiserer at beløpene som innsamles ved hjelp av metoden, i stor grad er små (rundt kr. 200).

Partilovnemndas syn på saken

Partilovnemnda har etter partiloven § 24 nr. 2 bokstav a myndighet til å «tolke reglene i loven og i forskrift gitt med hjemmel i loven».

Nemnda kan ikke se at problemstillingen om innsamling av bidrag via SMS eller lignende er særskilt berørt verken i loven selv eller i lovforarbeidene.

Utgangspunktet må derfor tas i hovedregelen i loven § 17 a nr. 1 om at partier og partiledde ikke kan motta bidrag dersom giveren er ukjent for partiet (anonyme bidrag). I § 17 a nr. 3 defineres bidrag i denne paragrafen som enhver form for støtte. Ifølge forarbeidenes merknader til § 17 regnes likevel ikke «alminnelige bidrag gitt i lotterier, bøsseinnsamlinger, «kronerulling» på medlemsmøter og lignende ... som anonyme bidrag» (NOU 2004:25 kapittel 6). Veiledningen til den årlige økonomirapporteringen til SSB – som MDG viser til, er utformet i samsvar med dette.

I merknadene til § 17 i Ot.prp.nr.84 (2004-2005) heter det videre at givere som forholdsvis lett kan spores opp, ikke regnes som anonyme. Dette eksemplifiseres i pkt. 6.4.4.1 på side 38, der det heter at «i tilfeller hvor det vil være mulig for partiet å spore opp giver gjennom eksempelvis bankkontonummer, vil ikke gaven regnes som anonym».

Partilovnemnda legger til grunn at anonymitetsprinsippet i partiloven ivaretar viktige hensyn i systemet for åpenhet om og kontroll med partifinansieringen. Dermed er det også tale om et viktig ledd i arbeidet med å ivareta tilliten til den måten vårt valgsystem fungerer på. En SMS-kampanje er åpenbart ikke sammenlignbart eksempelvis med en bøsseinnsamling på et medlemsmøte eller lignende forhold som lovforarbeidene tar sikte på. Dermed må det antas å følge av loven at innsamling via SMS eller lignende krever at partiet sporer opp og identifiserer giverne, for eksempel ved hjelp av de aktuelle telefonnumrene. Bare på denne måten kan det skapes sikkerhet for at en og samme giver i løpet av regnskapsåret ikke bidrar med gaver som overstiger terskelverdiene i partiloven § 20 nr. 1, eller for valgkampbidrag i § 18 nr. 4, slik at giver skal identifiseres særskilt.

MDG har sikkert rett i at en slik prosess vil kunne være både kostbar og tidkrevende. Men partiet må selv velge mellom å unnlate å benytte seg av innsamling via SMS eller lignende, eller å

innrette seg slik at det svært sentrale punktet i partilovens system som forbudet mot anonymitet representerer, blir respektert.

Nemnda er kjent med at det i enkelte andre land er vedtatt regler om anledning til å motta anonyme bidrag under visse beløpsgrenser. Partiloven har ikke tilsvarende bestemmelser.

Dersom det som følge av den teknologiske utviklingen og nye plattformer for innsamlinger av bidrag, nå skulle være ønskelig å utvide adgangen til å motta anonyme bidrag, bør det utredes nærmere og skje gjennom uttrykkelig regulering i lov eller forskrift.

Siden spørsmålet kan tenkes å ha betydning for flere partier enn MDG, sendes uttalelse i kopi til samtlige partiers hovedorganisasjoner samt til departementet.

***

Denne tolkningsuttalelsen er enstemmig. Saken ble drøftet under nemndas møte 6. oktober 2016. Endelig utkast til uttalelse ble deretter sendt på sirkulasjon ved e-post av 3. november 2016 og uttrykkelig akseptert av samtlige medlemmer.

For Partilovnemnda

Eivind Smith
Leder

Tor Henriksen
Sekretariatsleder

Uttalelsen sendes kun på e-post.

Kopi:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet, postmottak@kmd.dep.no
De registrerte politiske partienes hovedorganisasjoner